

Open brief aan Rijksvastgoedbedrijf (RVB) van Stichting GoedVolk Utrechtse Heuvelrug, werkgroep Biodiversiteit.

Kap beuken bij Huis Doorn, slecht voor biodiversiteit en klimaat

Aan de directeur-generaal van het Rijksvastgoedbedrijf

Geachte mevrouw Bertram,

Het behoeft geen betoog dat de werkgroep Biodiversiteit van burgerinitiatief GoedVolk Utrechtse Heuvelrug uw kapplannen in het park van Huis Doorn met toenemende zorg volgt. De berichten daarover in de pers en [politiek](#) geven aan dat inwoners zich ernstig zorgen maken. Dat RVB met het oog op de toekomst nu al plannen maakt voor het beheer van het park is verstandig, maar denk in dit tijdsgewricht van klimaatcrisis en dramatisch verlies van biodiversiteit dan wel heel goed na wat en hoe je dat precies gaat doen.

Het RVB baseert zich voor de kapplannen op de rapportage, tevens plan daartoe uit 2018. Het plan is in opdracht van RVB opgesteld door Rekaf Advies en Beheer (Woudenberg), in samenwerking met Stichting In Arcadië (Amersfoort) en Bosland adviesbureau (Slijk-Ewijk). Kennisnemend van de zienswijzen in het plan over "revitalisatie" beplanting, ecologie en water, rijst de vraag of het besef van de grote uitdagingen van klimaatadaptatie, behoud van biodiversiteit en ecologische structuren (belangrijke duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties), in 2018 al wel voldoende aanwezig waren bij genoemde adviseurs en stichting? Uit het rapport blijkt evenmin betrokkenheid van een ecooloog. Hiermee rijst tevens de vraag of de argumenten van RVB om honderden gezonde bomen te kappen nog wel kloppen? Met de kennis van nu is het massaal kappen van bomen, juist met het oog op de toekomst, achterhaald. Ook in het geval van een park dat gebaseerd is op al dan niet historische tuinontwerpen. Zo bestond toen het plan geschreven werd de [Nationale Adaptatie Strategie](#) nog niet. Deze strategie stelt dat Nederland zich moet voorbereiden op de risico's van het veranderende klimaat en hierop de omgeving moet aanpassen. Belangrijke maatregelen daarbij zijn [vergroenen en meer bomen planten](#). Met bomen kappen bereik je het tegengestelde.

Het RVB zal dan ook naar een genuanceerder beleid en plan moeten overstappen, dat de al bestaande inheemse bomen en de daarmee samenhangende ecosys-

teemdiensten, biodiversiteit en ecologie koestert en versterkt. Ook het RVB zou gezonde bomen moeten laten staan en er juist nog meer moeten aanplanten. Kappen van bomen druist, naast de nadelige gevolgen voor de biodiversiteit, in tegen de Nationale Adaptatie Strategie en het [Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie](#).

Hier en daar in ons land, met name op de hogere zandgronden, zijn er inderdaad problemen met beuken vanwege klimaatextremen, maar dat probleem is in park Huis Doorn niet erg groot. Ook daarom is het plan van RVB om honderden gezonde bomen te kappen om van te schrikken! De landgoederen Zuylesteijn en Broekhuizen zijn helaas door de valwind al een deel van hun monumentale beuken kwijtgeraakt. Dat was overmacht. Habitat van beschermde soorten als Boommarter, Zwarte Specht, vleermuissoorten en Havik is hierbij verloren gegaan. Gaat dat bij Huis Doorn nu ook gebeuren, maar dan moedwillig? Overigens juichen we de maatregelen die er toe leiden dat het waterpeil minder schommelt, zoals in het [plan](#) beschreven, van harte toe: ze zullen bijdragen aan de klimaatbestendigheid op de langere termijn van de in het park aanwezige beukenbomen.

De meeste landgoedeigenaren, zowel privaat als publiek (denk aan Natuurmonumenten, Staatsbosbeier, ministerie van LNV, LandschappenNL en diverse gemeenten), hebben zich als partner aangesloten bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel. De partners werken samen aan systeemverandering zodat herstel en behoud van biodiversiteit verankerd is in alles wat ze doen. De werkgroep roept het RVB op zich ook aan te sluiten en in het kader van dit partnerschap de tools die het Deltaplan biedt te benutten in RVB's plannen en projecten. Dat sluit mooi aan op de RVB [Innovatie-agenda 2020-2023](#): energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Binnen het RVB zelf wordt anders gedacht sinds 2018. "Het Rijksvastgoedbedrijf draagt bij aan een duurzamer Nederland. Onze routekaarten vormen de basis voor hoe wij de gebouwen en gronden van het Rijk verduurzamen. We stoten minder CO2 uit, hergebruiken bouwmaterialen, maken de leefomgeving klimaatbestendiger en vergroten de biodiversiteit," zegt procesmanager [Wouter Goossens](#) van het RVB.

Door de kritieken in pers en politiek is het aan RVB al bekend hoe groot de schadelijke gevolgen van het huidige kapplan voor de biodiversiteit zullen zijn: er komen gaten in de natuur, waardoor de ecologische routes voor flora en fauna worden verstoord; het bevordert opwarming, uitdroging van de grond en versnelt de achteruitgang van de biodiversiteit. Oude bomen, en zelfs dood hout bieden habitat aan tal van deels beschermde soorten (de al eerder genoemde Zwarte Specht, Boommarter, Vleermuissoorten, roofvogels, uilen, en heel veel soorten insecten en andere geleedpotigen). Bodemdegradatie als gevolg van massale kap bemoeilijkt het succesvol opkweken van jonge, kleine aangeplante bomen. Het duurt een mensenleven voordat met de nieuwe aanplant de biodiversiteit enigszins zal zijn hersteld. De veterane beuken in het park van Huis Doorn kunnen misschien wel 300 tot 350 jaar oud worden. Ze hebben toch al veel doorstaan en daarmee aangetoond dat ze aangepast zijn aan de omgeving. Met de in het plan beschreven hydrologische ingrepen zal het alleen maar beter worden.

Is het RVB zich daarnaast bewust dat een massale kapactiviteit op zich al heel veel verstoring van de natuur veroorzaakt? Denk aan het verslepen van de takken, de stam, de wortels uitgraven, gebruik van zwaar materiaal en machines.

Het plan voorziet in het geheel vervangen van de dubbele beukenlanen door lindebomen. Dit plan is in meerdere opzichten onverstandig. De dubbele bestaande beukenrijen maken het juist mogelijk het park te revitaliseren met behoud van bestaande verschillende waarden in plaats van één dramatische kap, waarbij men zo goed als terug is op waarde 0 voor flora en fauna. Beukenbomen huizen twee keer zoveel aantallen insecten als lindebomen. Bovendien zal men, als men werkelijk rekening wil houden met de toekomst, diverse soorten bomen moeten aanplanten. Diversiteit versterkt de bomen tegen ziektes, plagen en weersextremen.

De werkgroep zou niet alleen nog meer schadelijke gevolgen van het plan kunnen noemen, maar ook meer argumenten waarom het terug moet naar de tekentafel. Heeft het RVB bijvoorbeeld nagedacht over het onderzoekselement?

Bijna 500 beuken van 75 tot 200 jaar oud bevatten een hele grote variatie aan genetische aanleg. Zo'n grote populatie is in Nederland niet vaak beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek. Het RVB laat hiermee een kans liggen, waarmee ze zich juist positief op de kaart zou kunnen zetten. Het RVB is bij uitstek een organisatie om daarin het voortouw te nemen. Aanzetten daartoe zien wij in de Innovatieagenda 2020-2023.

Gezien haar grote zorg zou de werkgroep graag in gesprek treden met de RVB-beheerder van Park Huis Doorn. Deze open brief beoogt een basis voor dat gesprek. De werkgroep juicht het toe als het RVB deze handschoen op wil pakken!

Met vriendelijke groet,

GoedVolk Utrechtse Heuvelrug

www.iedereenisgoedvolk.nl
e-mail: biodiversiteit@goed-volk.net